

การศึกษาความคิดเห็นของผู้ป่วยที่มีต่อการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อม
ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนโดยวิธีการฝังเข็ม โรงพยาบาลค่ายสุรนารี
The opinion study of the patients for osteoarthritis treatments by
acupuncture of the traditional Chinese medicine science at
Fort Suranari Hospital

ภัทรวดี นวลศรี¹ ผไท ม่วงขาว² สาคร แฉ่งกลางดอน³
อรณีชชา ทศตา⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ป่วยที่มีต่อการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อม ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน โดยวิธีการฝังเข็ม กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมของแผนกการรักษาแพทย์แผนจีน โรงพยาบาลค่ายสุรนารี โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลสุขภาพของผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม แผนกการรักษาแพทย์แผนจีน โรงพยาบาลค่ายสุรนารี ส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวหลายกลุ่มโรคก่อนเข้ามาได้รับการรักษา ซึ่งสาเหตุของโรคข้อเข่าเสื่อมเกิดจากวัยสูงอายุ มีสภาวะเจ็บป่วยจากโรคข้อเข่าเสื่อม มาเป็นระยะเวลา 3 – 6 เดือน ทั้งนี้จากการศึกษาประวัติการเข้ารับการรักษาอาการป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม พบว่า ผู้ป่วยเคยเข้ารับการรักษาอาการป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมกับแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนจีน

2. หลังจากได้เข้ารับการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยศาสตร์แพทย์แผนจีน โดยวิธีการฝังเข็ม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะการปวดแบบร้าวๆ ในระดับความรุนแรงที่เล็กน้อย ความถี่การปวดลดลงเหลือเพียงสัปดาห์ละครั้ง ซึ่งจากผลการรักษาแสดงให้เห็นว่า การรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมโดยวิธีการฝังเข็ม สามารถบรรเทาอาการปวดได้ ทั้งนี้ยังทำให้ความถี่ในการปวดลดลง เนื่องจากก่อนเข้ารับการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน โดยวิธีการฝังเข็ม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะอาการปวดแบบร้าวๆ ในระดับความรุนแรงปวดพอประมาณ ความถี่การปวด 2-3 วันต่อครั้ง

¹ คณะการแพทย์แผนจีน วิทยาลัยนครราชสีมา

² คณะการแพทย์แผนจีน วิทยาลัยนครราชสีมา

³ คณะการแพทย์แผนจีน วิทยาลัยนครราชสีมา

⁴ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ทั้งนี้ผู้ป่วยยังเสนอแนะให้มีการจ่ายยาจีนควบคู่กับการรักษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาอาการของโรค

คำสำคัญ : โรคข้อเข่าเสื่อม การรักษาโรคข้อเข่าเสื่อม การฝังเข็ม การแพทย์แผนจีน

Abstract

The research purpose was to study the opinion of the patients for osteoarthritis treatments by acupuncture of the traditional Chinese medicine science. The research sample was the 80 osteoarthritis patients of the Fort Suranari Hospital. The sample was selected by the purposive sampling. The research instrument was a questionnaire, and the data was analyzed by frequency distribution and percentage.

The research findings were:

1. Studying the health data of the osteoarthritis patients, Fort Suranari Hospital, before the treatment found that the most one had many groups of congenital diseases, the reason of osteoarthritis was the old age and they had osteoarthritis about the 3 – 6 months before treatments. After studying the osteoarthritis patient treatment profiles found that they had treated by both the modern medicine and traditional Chinese medicine.

2. After the patients had treated by acupuncture of the traditional Chinese medicine science, the most of samples were the crack pain with less strong level, and the frequency of the pain reduced to once a week. The treatment results shown that the osteoarthritis treatments by acupuncture could reduce the pain. Because of before they were treated by acupuncture, the most of samples were pain in the moderate strong level with 2 or 3 times per day. The additional suggestion, the patients should take the Chinese medical herbs in the same time of treatment, because the treatment efficiency will be increasing.

Keywords: Osteoarthritis, Osteoarthritis treatments, Acupuncture, Traditional Chinese

บทนำ

โรคข้อเสื่อมเป็นโรคในกลุ่มข้ออักเสบ (Osteoarthritis, OA) ชนิดหนึ่งที่พบได้บ่อยที่สุดพบได้ทั้งในผู้ชายและผู้หญิงที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป โดยพบว่าในกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 45 ผู้ชาย

เป็นมากกว่าผู้หญิง ในกลุ่มอายุมากกว่า 45 ปี ผู้หญิงเป็นมากกว่าผู้ชาย และในผู้ที่มีอายุเกินกว่า 75 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิงจะมี ข้อเสื่อมมากกว่าร้อยละ 80-90 แต่อาจมีอาการต่างกันไป เช่น มีข้อเสื่อมแต่ไม่มี อาการปวดถ้าไม่ใช้งานข้อนั้นๆ มาก ข้อต่อที่มักพบการเสื่อม ได้แก่ ข้อนิ้ว ข้อเข่า ข้อสะโพก ข้อกระดูกหลังทั้งกระดูกสันหลังระดับคอ และกระดูกสันหลังระดับเอว (กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2554) อาการปวดข้อเป็นอาการเด่นที่สุดของโรคเกิดขึ้นอย่างเรื้อรังส่งผลกระทบต่อภาวะจิตสังคมของผู้ป่วยกล่าวคือทำให้เกิดความหงุดหงิดรำคาญวิตกกังวลและเกิดภาวะซึมเศร้าก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานต่อผู้ป่วยต้องสูญเสียบทบาทหน้าที่ในครอบครัวและบทบาทหน้าที่ในการทำงานตลอดจนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ได้ตามปกติรวมทั้งเกิดความเครียดที่ต้องพึ่งพาการดูแลรักษาจากโรงพยาบาลบ่อยครั้งผู้ป่วยบางรายได้รับการดูแลที่มากเกินความจำเป็นซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ต้องดำรงบทบาทของการเป็นผู้ป่วย อยู่ตลอดเวลา (Lampe et al . 1998)

ปัจจุบันวิธีการรักษาจะพัฒนาไปมากแล้วก็ตาม แต่ยังไม่มียาหรือวิธีการใดที่รักษาเฉพาะเจาะจงสำหรับโรคข้อเข่าเสื่อมได้ รวมไปถึงการรักษาทางแพทย์แผนจีนอีกด้วย มีเพียงแต่วิธีการรักษาที่มุ่งไปที่การระงับปวด การป้องกันหรือการฟื้นฟูสมรรถภาพของข้อเข่าเสื่อม รวมไปถึงความพิการหรือความผิดปกติผิวของข้อเข่าที่กระดูกอ่อนเริ่มสึกหรือทำให้ผิวข้อไม่เรียบการเคลื่อนไหวข้อมีอาการติดขัด จึงทำให้มีอาการปวด จากเหตุและผลที่กล่าวมาข้างต้นยังคงพบอาการของโรคข้อเข่าเสื่อมมากขึ้นพบมากในวัยกลางคน และผู้สูงอายุ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้ที่มีภาวะข้อเข่าเสื่อมมากถ้าไม่ได้รับการรักษาหรือปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสม โรคจะดำเนินไปเรื่อยๆ อาจทำให้มีความเจ็บปวดข้อเข่าผิดปกติ เดินได้ไม่ปกติ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆ ก็ทำได้ไม่สะดวก จะมีความทุกข์ทรมานทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ หากประชาชนหรือผู้ที่เริ่มมีอาการข้อเข่าเสื่อมมีความรู้ สามารถดูแลตนเองเพื่อชะลอความเสื่อม หรือบรรเทาอาการปวดของข้อเข่าเสื่อม ก็จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีในระยะยาว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับศึกษาความคิดเห็นของผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมขึ้นว่าผู้ป่วยมีความพอใจทางด้านการรักษาของแพทย์แผนจีนในปัจจุบันนี้หรือไม่แล้วผลจากการรักษาตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบันผู้ป่วยมีทิศทางอาการที่ดีขึ้นตามคาดหมายมากน้อยแค่ไหนและความคาดหวังให้การรักษาของแพทย์แผนจีนมีการพัฒนาด้านใดบ้างที่จะสามารถทำให้ผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมบรรเทาอาการเจ็บป่วยได้นานขึ้นและหายจากอาการของโรคนั้นๆอย่างเด็ดขาด

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ป่วยที่มีต่อการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน โดยวิธีการฝังเข็มของโรงพยาบาลค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้ป่วยที่มีต่อการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน โดยวิธีการฝังเข็มใช้การวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คือ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้ที่มาเข้ารับการรักษาที่แผนกแพทย์แผนจีนของโรงพยาบาลค่ายสุรนารี ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2559 จำนวน 100 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมของแผนกการรักษาแพทย์แผนจีน โรงพยาบาล ค่ายสุรนารี จำนวน 80 คน โดยใช้วิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตาราง Krejcie และMorgan โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้หลักความน่าจะเป็นด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามคุณสมบัติการคัดเลือก

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งหมด 1 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คือข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 คือ ข้อมูลทางสุขภาพ

ส่วนที่ 3 คือ ประวัติการรักษาอาการป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม

ส่วนที่ 4 คือ การประเมินอาการโรคข้อเข่าเสื่อมก่อนเข้ารับการรักษาและการประเมินอาการโรคข้อเข่าเสื่อมหลังเข้ารับการรักษา โดยวิธีการฝังเข็ม

ส่วนที่ 5 คือ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ขอหนังสืออนุญาตผู้อำนวยการโรงพยาบาลค่ายสุรนารี ในการขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและการเก็บข้อมูลจากผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลสุรนารีซึ่งในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเองตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) คือ การแจกแจงความถี่ คำนวณเป็นค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลแบบความเรียง

ผลการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นของผู้ป่วยที่มีต่อการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน โดยวิธีการฝังเข็ม แผนกการรักษาแพทย์แผนจีน โรงพยาบาลค่ายสุรนารี สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลสุขภาพของผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม แผนกการรักษาแพทย์แผนจีน โรงพยาบาลค่ายสุรนารี ปรากฏดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ข้อมูลสุขภาพของผู้ป่วยที่มีผลต่อการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน โดยวิธีการฝังเข็ม

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน (n = 80 คน)	ร้อยละ
มีโรคประจำตัวหรืออาการเจ็บป่วยเป็นประจำหรือไม่	มี	57	71.25
	ไม่มี	23	28.75
สาเหตุที่เริ่มมีอาการโรคข้อเข่าเสื่อมเกิดจากปัจจัยใด	อุบัติเหตุ	2	2.50
	การทำงานหนัก	31	38.75
	น้ำหนัก/โรคอ้วน	15	18.75
	อายุ/วัยสูงอายุ	32	40.00
มีสภาวะเจ็บป่วยจากโรคข้อเข่าเสื่อมมาเป็นระยะเวลาานเท่าใด	น้อยกว่า 3 เดือน	3	3.75
	3 – 6 เดือน	29	36.25
	มากกว่า 6 – 12 เดือน	21	26.25
	มากกว่า 1 ปีขึ้นไป	27	33.75
รวม		80	100

จากตารางที่ 1 ข้อมูลสุขภาพผู้ป่วยที่มีผลต่อการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยของศาสตร์การแพทย์แผนจีนโดยวิธีการฝังเข็มพบว่า มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 71.25 และสาเหตุที่เริ่มมีอาการโรคข้อเข่าเสื่อมเกิดจากปัจจัยวัยสูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 40.00 สภาวะเจ็บป่วยจากโรคข้อเข่าเสื่อมมาเป็นระยะเวลามากกว่า 3 - 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 36.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ประวัติการได้เข้ารับการรักษาอาการป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมของผู้ป่วยที่มีผลต่อการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนโดยวิธีการฝังเข็ม

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน (n = 80 คน)	ร้อยละ
การรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมจากแพทย์แผนปัจจุบัน	เคยรักษา	75	93.75
	ไม่เคยรักษา	5	6.25
การรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมจากแพทย์แผนจีน	เคยรักษา	51	63.75
	ไม่เคยรักษา	29	36.25
รวม		80	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ป่วยเคยรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมจากแพทย์แผนปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 93.75 และเคยรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมจากแพทย์แผนจีน คิดเป็นร้อยละ 63.75 ตามลำดับ

2. การประเมินอาการโรคข้อเข่าเสื่อมหลังการเข้ารับการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนโดยวิธีการฝังเข็มของผู้ป่วยแผนกแพทย์แผนจีน โรงพยาบาลค่ายสุรนารี ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการประเมินอาการโรคข้อเข่าเสื่อมหลังการเข้ารับการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนโดยวิธีการฝังเข็มของผู้ป่วยแผนกแพทย์แผนจีน โรงพยาบาลค่ายสุรนารี

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน (n = 80 คน)	ร้อยละ
ลักษณะการปวด	ปวดแบบเข็มทิ่ม	11	13.75
	ปวดแบบร้าวๆ	52	65.00
	ปวดแบบหนักๆ	-	-
	ปวดแบบเมื่อยๆ	13	16.25
	ปวดแบบชาๆ	1	1.25
	มีอาการอื่นๆ โปรดระบุ	3	3.75
ความรุนแรงของการปวด	ปวดเล็กน้อย	70	87.50
	ปวดพอประมาณ	10	12.50
	ปวดหนักมาก	-	-
	มีอาการอื่นๆ โปรดระบุ	-	-

ตัวแปร	ระดับตัวแปร	จำนวน (n = 80 คน)	ร้อยละ
ความถี่ของอาการ ปวด	หายปวด	10	12.50
	ปวด 2 -3 วันครั้ง	10	12.50
	ปวดสัปดาห์ละครั้ง	57	71.25
	ปวดเดือนละครั้ง	1	1.25
	ปวดทุกวัน	-	-
	มีอาการอื่นๆ โปรตระบุ	2	2.50
รวม		80	100

จากตารางที่ 3 พบว่า การประเมินอาการโรคข้อเข่าเสื่อมหลังการเข้ารับการรักษา ด้วย ศาสตร์การแพทย์แผนจีนโดยวิธีการฝังเข็มของผู้ป่วยแผนกแพทย์แผนจีน โรงพยาบาลค่ายสุรนารี มีลักษณะการปวดแบบร้าวๆ คิดเป็นร้อยละ 65.00 ความรุนแรงของการปวดเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 87.50 และความถี่ของอาการปวดสัปดาห์ละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 71.25 ซึ่งสรุปได้ว่าหลังจากได้เข้ารับ การรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยศาสตร์แพทย์แผนจีน โดยวิธีการฝังเข็มกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะ การปวดแบบร้าวๆ ในระดับความรุนแรงที่เล็กน้อย ความถี่การปวดลดลงเหลือเพียงสัปดาห์ละครั้ง

ซึ่งจากผลการรักษาแสดงให้เห็นว่า การรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมโดยวิธีการฝังเข็ม สามารถ บรรเทาอาการปวดได้ ทั้งนี้ยังทำให้ความถี่ในการปวดลดลง เนื่องจากก่อนเข้ารับการรักษาโรคข้อเข่า เสื่อมด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน โดยวิธีการฝังเข็ม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะอาการปวดแบบ ร้าวๆ ในระดับความรุนแรงปวดพอประมาณ ความถี่การปวด 2 – 3 วันต่อครั้ง ทั้งนี้ผู้ป่วยยัง เสนอแนะให้มีการจ่ายยาจีนควบคู่กับการรักษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาอาการของโรค

อภิปรายผล

การศึกษาความคิดเห็นของผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมที่มีต่อการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยศาสตร์ การแพทย์แผนจีนโดยวิธีการฝังเข็ม แผนกการรักษาแพทย์แผนจีน โรงพยาบาลค่ายสุรนารีในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาในการอภิปรายผลออกเป็น 2 ส่วนที่มีประเด็นสำคัญในการอภิปราย ผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลสุขภาพของผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม แผนกการรักษาแพทย์แผนจีน โรงพยาบาล ค่ายสุรนารี ส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวหลายกลุ่มโรคก่อนเข้ารับการรักษา ซึ่งสาเหตุของโรคข้อเข่า เสื่อมเกิดจากวัยสูงอายุ มีสภาวะเจ็บป่วยจากโรคข้อเข่าเสื่อม มาเป็นระยะเวลา 3 – 6 เดือน ทั้งนี้ จากการศึกษาระบาดวิทยาการเข้ารับการรักษาอาการป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม พบว่า ผู้ป่วยเคยเข้ารับ การรักษาอาการป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมกับแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนจีน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ วิวัฒน์ วจนวิศิษฐ์ และคณะ (2550) ได้กล่าวถึง โรคข้อเข่าเสื่อมไว้ว่าโรคข้อเข่าเสื่อมมีความสัมพันธ์

อย่างมากกับอายุ โดยทั่วไปจะพบมากในช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป และพบสูงถึงร้อยละ 60 ในกลุ่มที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป อย่างไรก็ตามโรคข้อเสื่อมไม่ได้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงตามวัยหรือจากการสึกหรอตามธรรมชาติเสมอไป โรคข้อเสื่อมเป็นการเปลี่ยนแปลงในเซลล์และเนื้อกระดูกอ่อนข้อต่ออย่างเป็นขั้นเป็นตอน จนทำให้โครงสร้างและการทำงานของกระดูกอ่อนเสียไป ซึ่งติดตามด้วยกระบวนการซ่อมแซมกระดูกอ่อนและปรับแต่งกระดูก การลุกลามของอาการข้อเสื่อมจึงแตกต่างกันไป บางรายเกิดการลุกลามอย่างรวดเร็วที่ข้อหนึ่ง แต่ข้ออื่นๆ กลับเป็นไปอย่างช้าๆ บางครั้งก็อาจจะดีขึ้นเอง นั่นคือ มีการซ่อมแซมให้คืนสภาพเดิมทำให้อาการปวดลดลง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kee (2003) ได้กล่าวถึง โรคข้อเข่าเสื่อมไว้ว่า ข้อเข่าเสื่อมเป็นความเจ็บป่วยเรื้อรังที่เกิดควบคู่ไปกับกระบวนการสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพการทำงานที่ของร่างกาย จิตใจ วิญญาณ สังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงส่งผลกระทบต่อครอบครัวของผู้ที่ป่วยเป็นโรคข้อเข่าเสื่อมด้วย

2. การประเมินอาการโรคข้อเข่าเสื่อมหลังเข้ารับการรักษาและการประเมินอาการโรคข้อเข่าเสื่อมหลัง พบว่า หลังจากได้เข้ารับการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยศาสตร์แพทย์แผนจีน โดยวิธีการฝังเข็มกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะการปวดแบบร้าวๆ ในระดับความรุนแรงที่เล็กน้อย ความถี่การปวดลดลงเหลือเพียงสัปดาห์ละครั้ง ซึ่งจากผลการรักษาแสดงให้เห็นว่า การรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมโดยวิธีการฝังเข็ม สามารถบรรเทาอาการปวดได้ ทั้งนี้ยังทำให้ความถี่ในการปวดลดลง เนื่องจากก่อนเข้ารับการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน โดยวิธีการฝังเข็ม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะอาการปวดแบบร้าวๆ ในระดับความรุนแรงปวดพอประมาณ ความถี่การปวด 2-3 วันต่อครั้ง ทั้งนี้ผู้ป่วย ยังเสนอแนะให้มีการจ่ายยาจีนควบคู่กับการรักษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาอาการของโรค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวดี ลิ้มภักดี และคณะ (2557) ที่ได้ศึกษาประสิทธิผลของการฝังเข็ม 1 ครั้งทุก 2 สัปดาห์เพื่อบำบัดอาการปวดในผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความปวด WOMAC ลดลงในทุกมิติเมื่อเทียบกับเริ่มต้น ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีเพียงคะแนนปวดขณะเดินลดลง แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทั้งสอง พบว่าที่ 9 สัปดาห์ กลุ่มทดลอง มีคะแนนปวดลดลงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนกายบริหารกล้ามเนื้อเหยียดข้อเข่าและจำนวนยาแก้ปวดที่ใช้ของทั้งสองกลุ่มไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสรุปได้ว่าจากการศึกษาการฝังเข็มสัปดาห์เว้นสัปดาห์รวม 5 ครั้งในผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมร่วมกับการรักษาแบบอนุรักษ์ สามารถลดอาการ ปวดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ได้รับการรักษาแบบอนุรักษ์เพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนา พงศ์ขันธ์ (2551) ได้ศึกษาการฝังเข็มรักษาอาการปวดข้อเข่าของผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมโรงพยาบาลเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการรักษาอาการปวดข้อเข่าของผู้ป่วยมีคะแนนเฉลี่ย 7.06 หลังการรักษาด้วยการฝังเข็มครั้งที่ 2, 5 และครั้งที่ 8 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเจ็บปวดลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เป็น 6.57, 3.36 และ 2.20 คะแนน ตามลำดับ โดยอาการปวดข้อเข่าหลังการฝังเข็มลดลง

ทั้งในผู้ป่วยเพศชายและเพศหญิง สรุปว่า การฝังเข็มมีประสิทธิผลในการรักษาอาการปวดในโรคข้อเข่าเสื่อมได้ดี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Manheimer และคณะ (2007) ได้ทำการวิเคราะห์ผลของการฝังเข็มในโรคข้อเข่าเสื่อมจากการทดลองแบบสุ่มตัวอย่างจำนวน 11 ชิ้น พบว่าการฝังเข็มช่วยบรรเทาปวดได้ดีกว่าการไม่ฝังเข็มอย่างชัดเจน (Standard mean difference = -0.96) เมื่อทำการเปรียบเทียบกับการรักษาแบบประคับประคอง ได้แก่ การรับประทานยา ร่วมกับการให้ความรู้ในการดูแลตนเอง พบว่าการฝังเข็มก็ยิ่งบรรเทาปวดได้ดีกว่า (Standard mean difference = -0.62) ประสิทธิภาพที่เหนือกว่านี้ยังคงอยู่เมื่อทำการประเมินที่ 6 เดือน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

การนำผลงานวิจัยที่ได้ไปวางแผนปรับปรุงในด้านการรักษาต่างๆ ของแพทย์ และเสนอต่อแผนกฝังเข็มแพทย์แผนจีน โรงพยาบาลค่ายสุรนารี เพื่อจักได้นำไปใช้ประโยชน์ ในการปรับแผนการรักษาในครั้งต่อไป และผลงานวิจัยครั้งนี้อ้างอิงได้ในผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาของโรงพยาบาลแห่งเดียวเท่านั้น ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมถึงการรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมของโรงพยาบาลอื่นๆได้ เนื่องจากอาจจะมียังปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาผู้ป่วยทั้งในจังหวัดนครราชสีมาและในจังหวัดอื่นๆ เพื่อศึกษาความชุกของโรคในการหาสาเหตุ แนวทางป้องกันและรักษาอาการให้ครอบคลุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรเก็บกลุ่มตัวอย่างจากหลายๆ โรงพยาบาลและนำมาเปรียบเทียบจำนวนประชากร และควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้ป่วยที่อยู่ในโรงพยาบาลรัฐบาลกับผู้ป่วยที่อยู่ในโรงพยาบาลเอกชน

2.3 การรักษาโรคข้อเข่าเสื่อมอาจใช้วิธีอื่นร่วมด้วยเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การครอบแก้ว การรมยา

บรรณานุกรม

- กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (2554). คู่มือการดูแลตนเองโรคข้อเข่าเสื่อมฉบับการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยสูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมโดยสหสาขาวิชาชีพ. ชลบุรี : ศูนย์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ.
- วิภาวดี ลีมภักดี, วิไล คุปต์นิรัติศัยกุล และ ชนินทร์ ลีวานันท์. (2557). การศึกษาประสิทธิผลของการฝังเข็ม 1 ครั้งทุก 2 สัปดาห์เพื่อบำบัดอาการปวดในผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม. วารสารเวชศาสตร์ฟื้นฟู. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล; 24(1).

- พนา พงศ์ขำชะภัย. (2551, มีนาคม – เมษายน). การฝังเข็มรักษาอาการปวดในผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อมโรงพยาบาลเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์. **วารสารวิชาการสาธารณสุข**. ปีที่ 17 ฉบับเพิ่มเติม 3.
- วิวัฒน์ วจนวิศิษฐ์ และคณะ. (2550). **ออร์โธปิดิกส์**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาออร์โธปิดิกส์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Kee, C.C. (2003). Older adults with osteoarthritis: psychological status and physical function. **Journal of Gerontological Nursing**, 29(12), 26-34.
- Lampe,A., Sullner,W., Rumlplair,W.K., Ogan,M., and Rathner,G. (1998). The impact of stressful in life event on exacerbation in chronic low back pain. **Journal of Phychosomatic research**, (44), 555-563.
- Manheimer E, Linde K, Lao L, Bouter LM, Berman BM. (2007). Meta-analysis: cupuncture for osteoarthritis of the knee. **Ann Intern Med**. Jun 19; 146(12): 868-77.